Nro 41.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 22. MAJA ROKU 1798. we WTOREK.

Imieniem Kapituły *Warszawſkiey* i całego duchowieńſtwa świeckiego miaſta *Warszawy*, obrany zoſtał za delegowanego do oddania hołdu i wykonania przyſięgi wierności N. Panu w *Królewcu*, JX. Adam *Prażmowſki* proboszcz kapituły *Warszawſkiey*. Imieniem zaś wszyſtkich dziekanow, plebanow, i duchowieńſtwa do plebaniów dyecezyi *Warszawſkiey* przywiązanego, obranym zoſtał JX. Michał *Awedyk* proboszcz *Willanowſki*.

z Wiednia dnia 12. Maia.

Mówią, iż Dyrektoryat Rzpltey *Francuzkiey* przełożył Cesarzowi Jmci, iż pewne Artykuły, które traktat w *Campo-Formio* zawarty, poddał pod nieiaką wątpliwość, nie mogły być lepiey, przez nikogo innego obiaśnione, iak przez tych ſamych, którzy ie układali, i naylepiey ich ducha znaią; że z tego powodu pragnąc ułatwić trudności, które ſię dziś w tym traktacie okazuią, zdawało ſię rzeczą przyzwoitą, ażeby ten ſam miniſter pracował nad tym zbawiennym dziełem w *Raſtad*. Na co J. C. Mość chcąc dać z ſiebie przykład ſzczerego i ſkutecznego przykładania ſię do powszechnego pokoiu, przyſtał na wyſłanie do *Raſtad* P. *de Cobenzl* swego tymczasowego miniſtra intereſſow zagranicznych. — Za rozkazem Cesarza Jmci Baron *de Thugut* obiął urzędowe związki z miniſtrami zagranicznemi i ma ie utrzymywać w czaſie nieprzytomności P. *de Cobenzl*; Z tey okoliczności baron *de Thugut* obwieścił o tym wszyſtkie członki Ciała Dyplomatycznego, bez obięcia iednak tytułu miniſtra intereſſow zagranicznych.

z Londynu dnia 1. Kwietnia.

Przyſłana z *Lizbony* wiadomość, iakoby flotta *Hiſzpańſka* z *Cadix* wypłyneła, i przez lorda *St. Vincent* ściganą być miała, potrzebuie potwierdzenia, równie iak pogłoſka, iż woyſka *Angielſkie* nagle wyszły z *Portugalij*. Tym czasem mówią mocno, iż *Hiſzpania* nakłoniła dwor *Lizbońſki* do zawarcia pokoiu oddzielnego z *Francyą*, dla uniknienia przechodu woyſk *Francuzkich* przez *Hiszpanią*. Dwor *Madrycki* miał podać także rządowi naszemu pewne propozycye ściągaiące ſię do oddzielnego pokoiu z *Anglią*.

Na d. 24. Kwietnia przybył do *Plymouth* okręt liniowy *Mars* od 74. armat przyprowadziwszy z ſobą okręt liniowy *Francuzki Herkules* równie od tyluż armat. Zdobył go bliſko *Breſt* na d. 21, bitwa była uporczywa, kapitan okrętu *Mars Alex: Hood*, zoſtał śmiertelnie rannym, żył iednak ieszcze tyle iż widział okręt nieprzyiacielſki spuszczaiący żagle, i z rąk kapitana *Francuzkiego* ſzpadę odebrał, poczym walecznego ducha swego oddał, 25. ludzi zoſtało zabitych, 60. niebespiecznie rannych. okręt *Herkules* przeszło 30. w rannych i zabitych liczy, miał na ſobie wielką mnogość lin przeznaczonych dla iednego okrętu od 74. armat, i z tym ładunkiem chciał do *Breſt* popłynąć, na 6. mieſięcy był w żywność i inne potrzeby opatrzonym i ledwo 10. mieſięcy ſtarym; z iedney ſtrony mocno ieſt uszkodzonym, mało iednak w masztach i linach ucierpiał, gdyż akcya o ieden tylko wyſtrzał z piſtoletow między dwoma okrętami zaszła; 15 armat zoſtało demontowanych, inne znacznie uszkodzone. Wiadomość tę, iż *Herkules* z *l'Orient do Breſt* poplynie, powziął lord *Bridport* z iednego dziennika *Francuzkiego*, i zaraz wyſłał ſynowca ſwego *Alex: Hood* naprzeciw niemu. Admirał *Bridport* przyſłał o tey zdobyczy rapport do admiralicyi, który gazeta dworſka wraz z drugim rapportem porucznika *Butterfield* pod d. 28. Kwietnia całkowicie umieszcza. Admirał wychwala odwagę kapitana i całego ekwipażu. Wspomniony *Butterfield* zoſtał kommendorem zdobytego okrętu mianowany. W rapporcie iego ieſt i to wyrażono, iż akcya trwała półtory godziny, i że okręt *Francuzki* miał 700. ludzi na sobie. Na okręcie *Mars*, dwóch także Porucznikow zoſtało rannych, i kapitan *White* zabity.— Rzeczony okręt *Herkules* ieszcze nigdy nie był na morzu, wszyscy oddaią ſprawiedliwość kapitanowi *Francuzkiemu* i całemu ekwipażowi, iż ſię walecznie potykał. — Fregata także *Jaſon* na d. 20. zabrała bat kanonierſki z 92. ludzmi i 6. armatami.— G. *Aberkromby* powraca z *Irlandyi do Anglij*. Kommendę po nim obiął G. *Lake* pod dyrekcyą Vice-Króla i tayney rady.— W *Hawre* przygotowania nie są tak wielkie iak rozgłoszono. Znayduie ſię w nim tylko 120. płaſkich ſtatkow, i batow kanonierſkich, z których każdy 80. do 100. ludzi liczy, z dwiema 24. funt: armatami. Naywiększa ſiła *Francuzka* w *Breſt* zoſtaie.

W *Dublinie* niedawno spiſkowi dla lepszey oſtrożności odbywali ſeſſye ſwoie na iedney łodzi, lecz odkryto ich i znaleziono równie przy nich iak w ich domach rozmaite ważne papiery.—Rząd odkrył także nową ważną korrespondencyą. Z *New Quay* małey wioſki w hrabſtwie *Carmarthen* w *Wallis*, zwykli byli ludzie uſtawnie do *Irlandyi* przechodzić z wiadomościami *Londyńſkiemi*. Odległość ſtolicy od tey wioſki ieſt na 32. mil *niemieckich*, iednakże wiadomości przez rozſtawione konie w 16. godzinach tam dochodziły. — Korrespondenci w *Londynie* równie iak w *Dublinie* w liczbie 13. są aresztowani, a w papierach ich wiele ważnych odkryło ſię rzeczy. — Na d. 27. Kwietnia Xże *de Galles* miał konferencyą z miniſtrem woiennym, chce bowiem iedno ważne ſtanowiſko mieć ſobie do obrony powierzone. Xże *deClarence* życzy także mieć kommendę na morzu. —Oboz pod *Windsor* iuż nie będzie, wielu przeznacza go w *Hounslower*.—Wiemy tu pewno, iż wyprawa *Tulońſka* nie do *Egiptu*, ale przeciw *Anglii* ieſt przeznaczoną.— Xże *Bedfort* chce w dobrach swoich korpus ochotnikow uformować i sam na ich czele ſtanąć, za iego przykładem idzie także lord *Derby*.— W Akademij *Dublińſkiey* w *Kollegium Trinity* gdzie 600. przeszło uczniow mieszka, taiemny spisek i porozumienie ſię z insurgentami odkryto. Z tego powodu Doktor *Stoks* ieſt na 3. lata od swego urzędu oddalonym, a 19. uczniow znacznych familii zoſtało wypędzonych. — Całe hrabſtwa *Cork i Clare* ogłoszone są w ſtanie rebellij, w prowincyi zaś *Connaught* dwa powiaty. Jeżeli to złe dłużey potrwa z morderſtwami, podpalaniami domów i innemi okrucieńſtwami, iakie teraz we zwyczay weszły, tedy Lord leutnant sam przeiazdzkę po całey wyspie odprawi, dla wybadania zdań obywatelſkich.

Całe nasze Króleſtwo ieſt teraz w poruszeniu i formuie korpusa ochotnikow w celu poſtawienia ſię w doſtatecznym ſtanie obrony. Aktorowie, robotnicy w wielkich fabrykach, ſkładaią zgromadzenia w tym zamiarze. — Mówią, iż *Francuzi* teraz dopiero wyspę *St Marcou* osadzili, wszakże wiadomość ta urzędowego potwierdzenia potrzebuie.—W *Cayenne Francuzi* zabrali bogaty *Amerykańſki wschodnioindyiſki* okręt, którego ładunek w *Newyork* do 250,000. talarow był aſſekurowany.

Między 20. więźniami ſtanu należącemi do zgromadzenia korresponduiącego *Londyńſkiego*, znayduie ſię także *Tomasz Lemaitre*, oſkarzony dawniey o sporządzenie ſtrzały iadowitey w celu zgładzenia Króla, a potym na wolność wypuszczony. Taiemna rada codziennie indagacyą ieſt zaprzątnięta. W ſobotę 8 z nich uznanych za przeſtępcow kraiu do *Newgate* przeprowadzono. *Ehswort* młody człowiek zemdlał uſłyszawszy takowy wyrok. *Roger Oconnor* na żądanie brata swego *Arthur Oconnor* w *Maidſtone* więzionego, z *Irlandyi* przyſtawiony ieſt do *Londynu*, dla złożenia świadectwa w czaſie indagacyi. —Dyrektorowie banku uzbraiaią 300. officyaliſtow swoich dla bronienia banku w przypadku napaści. Każde zgromadzenie iakiekolwiek podobnychże chwyta ſię śrzodkow. Profeſſorowie i uczniowie akademij *Oxfordzkiey* połączyli ſię w iedno towarzyſtwo woyſkowe.—Sędzia *Aschhurſt* osądził kſięgarza *Williams* za to, iż przedawał kſiążkę *Tomasza Payne* pod tytułem *wiek rozumu*, na karę więzienia w domie poprawy, wraz z użyciem do robot publicznych, a po wyiściu tego czasu poſtawienia kaucyi 1000. funtow iako zadatku przyszłego dobrego przez całe życie ſprawowania ſię. — W ſamym *Londynie* znayduie ſię bliſko 4000. emigrantow.— Mowią, iż tu przybył poseł *Sardyńſki*.— Podług tuteyszych pism wkrótce flotta *Roſſyiſka* ma przybyć do portow *Angielſkich* z 12. do 15,000. ludźmi, którzy na iedną ważną wyprawę maią być użyci. — Krążąca przed *Texel* flotta nasza, ieſt 6. woiennemi okrętami pomnożoną. — Xiąże dziedziczny *Oranij* odiechał do *Niemiec*.

CZYNNOŚCI PARLAMENTU.

Na d. 25. kwietnia P. *Pitt* wnioſł rachunek ſkarbowy na rok teraźnieyszy. W liſtopadzie wyrachowałem tylko, rzekł, wydatki kraiowe do 25. i puł millionow, lecz nowy obrot woyny i większe ieszcze koszta w celu utrzymania bespieczeńſtwa kraiu, podnioſły tę summę do 3. millionow, tak dalece iż teraz potrzebować będę 28,490391. funtow to ieſt:

Na marynarkę - - - - -	13.448,888.
Na armią - - - - - - - -	12,857,315.
Na artylleryą - - - - - - -	1,303,580.
Na rozmaite wydatki - - - -	680,608.
Na umorzenie długu narodowego	200,000.
	28.490,391. funt:

W departamencie marynarki dozwolone ieſt pomnożenie maytkow do 10,000. co powiękſza wydatek 910,000. funtami. W armii równie wydatek wyzey ſię wznioſł 2,744,365. funtami, iuż to dla dopełnienia ſiły woienney, milicyą i kawaleryą 45,000 głow wynoszącą, iuż to przez budowę dla nich w obozach lepiankow etc. Do departamentu feldzeugmeiſtra przybyło wydatku 12,541. funtow. Bydź może iż okoliczności przywiodą nas ieszcze do większych potrzeb. Wkrotce iaśniey o tym oznaymię parlamentowi przy zamknięciu iego, tymczasem żądam 2. millionow iako summy kredytowey na nieprzewi-

dziane potrzeby. Oto są funduſze które podaię na potrzeby kraiowe.

Taxa gruntowa i na ſłody - -	2,750,000.
Loterya - - - - - - - - -	200,000.
Podwyższenie taxy na domy -	4,500,000.
Dobrowolne ſkładki - - -	1,500,000.
Taxa na wchod i wychod towar.	1,500,000.
Zaliczenie od banku - - -	3 000,000.
Pożyczka - - - - - - - -	15,000,000.
	28,450,000. funt:

Podwyższenie taxy na domy, nie ieſt tak wielkie iak ie wprzod podałem, i tylko 4. i puł milliona więcey nad ſtarą taxę wynoſi. Dobrowolne ſkładki oprocz taxow wspomnionych, z tym większym ukontentowaniem umieszczam, iż te są doſtateczną odpowiedzią dumnemu nieprzyiacielowi naszemu, okazuiąc mu, iż wszyſtkie klassy i ſtany iednoczą ſię dla dania mu oporu. Widzieliśmy armią, marynarkę, szlachcica, kupca, artyſtę, rzemieślnika a nawet wyrobnika, gorliwość swoią okazuiących. Podatek na wchod i wychod towarow potrzebuiących doſtatecznego konwoiu, wprowadzam ia iako taxę woienną z probą tylko na rok ieden. Co tu kupiec odda, oszczędzi ſobie w pieniądzach aſſekuracyinych za konwoiowane ſtatki. Przez to przysporzemy dla kraiu przychod z którego dotąd zwykle obcy korzyſtali, przez to ścieśniemy rozboy morſki nieprzyiaciela, którego on teraz na mieyscu hanlu używa, przeszkadzaiąc mu, zamowania ſtatkow przez iego kapry, iedyną drogę którą sobie obrał do otrzymywania towarow. Wiele taxa ta nam przynieſie, ieſt ieszcze niewiadomo, ia ią szacuię do połtora milliona.

Względem warunkow pożyczki, te do innego czasu odłożyć poſtanowiłem. Będzie to korzyść, dla handluiących pieniędzmi bardzo zyſkowna. Rachuią oni 3. procentowe papiery po 50. funtow, gdy tym czasem ſtoią one teraz na 47. i 48. od ſta, ale płacić ie będą w rozmaitych terminach, przez który czas papiery te za przedażą taxy gruntowey koniecznie podnieść ſię muszą.—Na zaſtąpienie procentu od nowey pożyczki, wnoszę niektore nowe podatki, a z nich wſkazuię fundusz naſtępuiący.

Podwyższony podatek na ſol - -	502,000.
Podwyższony podatek na herbatę -	111,000.
Taxa na herby i pieczęcie - - -	150,000.
	763,000.

Taxę na ſol myślę podwoić, i korzec ſoli, który 5. ſzylingow cła kosztował, teraz do 10. będzie podwyższonym. Chociaż ta taxa dotyka także ubogich, wszelako nie będzie dla nich zbyt uciążliwą; trzeba przytym pomnieć, iż lud pospolity więcey ieszcze iak wyższe klaſſy intereſſowanym być powinien do pomyślności naszey woyny, gdyż czytaiąc hiſtoryą woyny teraznieyszey i wyſtawuiąc ſobie ſtan kraiow, które albo przez zdradę, albo przez moc oręża przeszły pod rząd *Francuzow*, tedy każdy ſię przekona, iż nayniższa klaſſa naywięcey ucierpiała od tego narodu, którego niszcząca potęga *Europę* w ſtan nędzny przemieniła. Na herbatę włożyłem 5. procentu więcey, i to na naylepsze iey gatunki; dla tego iżby ta taxa naymniey klaſſy niższe uciſkała. Wkładaiąc taxę na herby mogę być tu posądzony, iakobym należał do partyi przyiacioł rowności, ale nie ieſtem bynaymniey w tym przypadku. Herbowna ſzlachta wie dobrze, iż do tego kleynotu ma także poſſeſſye ſobie przyłączone, a tę bagatelną taxę z chęcią opłaci. Różność ſtanow i zacność rodu ſzlacheckiego zasadza ſię na naywyższych ſentymentach ſerca ludzkiego, i ſkłada ważne ogniwo w łańcuchu dobrze urządzonego ſpołeczeńſtwa.—Wypełniłem więc teraz nie miły wprawdzie, ale potrzebny obowiązek. Każdy uczuie prawdziwe ukontentowanie kiedy pomyśli, iż w tey oſtatniey chwili ciężkiey i tak rozciągłey woyny, śrzodki nasze równie iak odwaga całego kraiu, wzroſły w miarę wielkości walki, i zdolne ſą do iey wytrzymania.

Gdy potym mowa była względem bilu cudzoziemcow P. *Johnes* żądał; aby cudzoziemcy (pod tym nazwiſkiem rozumieć ſię maią emigranci) kaucyą za swoie dobre sprawowanie ſię złożyli. P. *Windham* oświaczył, iż sam chce bydź w odpowiedzi za emigrantow, gdyż w ogule całym można ſię spuścić na ich honor, wierność i wdzięczność. P. *Pitt* powſtał także na ich obronę. „ Chcemy, mowił, dobrych od złych rozrożnić, lecz bardziey powinniśmy okazać rownie wielką litość nad nieszczęśliwemi ofiarami rewolucyi, iak wſtręt ku opiniom i osobom, ktore ich z własney oyczyzny wygnali. Będzie to dowodem niepodległości naszego kraiu iż ieſt bespiecznym schronieniem dla nieszczęśliwych. Oſtrożność powinna bydź tylko wymierzona względem tych, którzy przed rewolucyą w naszym kraiu zamieszkali. Ze emigranci dobrą ſkłonnność ku *Anglii* maią, dowodem nowym ieſt iż ieden z ich naczelnikow proſił niedawno rządu, aby im wolno było w zebranym korpuſie przykładać ſię do obrony kraiu w przypadku napaści nieprzyiaciela, lubo ta ofiara przyiętą nie zoſtała. Gdyż do obrony naszey żadney obcey pomocy niepotrzebuiemy, i byłoby nieprzyzwoitością wyſtawiać ich w woynie przeciw własnym rodakom, chociaż w prawidłach i charakterze zupełnie z niemi ſię rożnią.

z Paryża dnia 4. Maja.

Ambaſſador nasz w *Madrycie* Ob. *Truguet* zoſtał odwołanym. Ma być użyty do naszych wypraw morſkich z rangą wiele znaczącą. Ob. *Perochel* ſprawuiący intereſſa nasze w *Madrycie*, mieysce iego tymczasowo zaſtąpi. Nowy Ambaſſador zoſtanie dopiero po 1. *Prairial* (20. Maja) mianowany— W dziſieyszym redaktorze umieszczony ieſt liſt okolny miniſtra woiennego, który ieszcze pod d. 9. *Germinal* (29 Marca) był wygotowanym, a w którym wyrażono ieſt, iż pozwolenie dawnieysze urlopu dla 2. ochotnikow z każdey kompanii na dni 30. z rozkazu Dyrektoryatu cofnięte zoſtało „ Okoliczności, mówi miniſter woienny, wymagaią, aby armie utrzymywane zawsze były w groźnym położeniu, woyſkowi za urlopem oddaleni powinni będą na czas wyznaczony, albo nawet i prędzey do ſwoich względnie korpusow ſtawić ſię, a odtąd żaden urlop danym więcey nie będzie. Poſtępowanie Dyrektoryatu zasadza ſię na bespieczeńſtwie Rzpltey, na ſławie armiow i na śrzodkach, które roztropność wſkazuie. „ Innym wyrokiem Dyrektoryat nakazał, aby wszelkie ſprzęty i narzędzia do fortecy *Moguncłiey* należące w iak naylepszym ſtanie utrzymywane były, i aby na nowo we wszyſtkich mianowicie nad *Renem* zdobytych kraiach, rozrządzenia tyczące ſię utrzymywania dobrego ſtanowiſk woiennych i policyi fortyfikacyow publikowane, i należycie wykonywane były.— Względem wyiazdu G. *Buonaparte* nic ieszcze pewnego nie mamy.— Pewną ieſt rzeczą, iż dyrektor, który w tym roku z urzędu ſwego wyidzie, obeymie urząd miniſtra, ieżeli los padnie na OOb. *Reveillere Lepaux*, i *Neufchateau*, naowczas miniſterium wewnętrzne iednego z nich czeka. Jeżeli Ob. *Reubell* wyidzie z Dyrektoryatu, otrzyma Departament intereſſow zagranicznych, a *Barras* w podobnym przypadku miniſterium woienne, albo zaſiądzie w Ciele Prawodawczym, będąc od wielu departamentow obranym, lubo wielu 50. luidorow przeciw 10. ſtawia, iż tą razą nie wyidzie z Dyrektoryatu. Jeden tylko *Merlin* losu ciągnąć nie będzie, gdyż naſtąpił po Ob. *Barthelemy*. Dzień 9. Maja całą tę rzecz okaże.

Miniſter policyi Ob. *Dondeau* złożył urząd, nie można wiedzieć z pewnością naſtępcy po nim. Wielu przeznacza Ob. *Honnetecu*.— Maią tu nadzieię prędkiego pokoiu z rzeszą, lubo razem czynią ſię wielkie przygotowania z naszey ſtrony na wszelki przypadek. Pośrzednictwo iednego pułnocnego mocarſtwa do tegoż pokoiu przyiętym nie zoſtało.— Odmiana w miniſterium *Wiedeńſkim*, mówi *Poultier*, zaręcza utrzymanie przyiaźni między *Auſtryą* i *Francyą*.— Dyrektoryat przyſłał Ciału Prawodawczemu do ratyfikowania akt przyłączenia ſię *Genewy*. Z początku *Genewa* żądała ſkładać oddzielny departament, ale położenie iey i mała rozległość są temu na przeszkodzie. Do rozpoznania aktu przyiączenia, wyznaczona ieſt kommiſſya z OOb. *Duport*, *Guillemardet*, *Villers*, i *Jean de Bry*.—Trzech młodych *Orleanow* obieżdża teraz osady *Hiſzpańſkie w Ameryce*.

Jeſt mniemanie, iż podroż G. *Buonaparte* do *Raſtad*, ma w celu nie tylko ſkrocenie, nieſkończonych przewłok Deputacyi Rzeszy, którey zakryśli koło *Popiliuſza*, i że zerwie negocyacyą, ieżeli pokoy w piętnaſtu dniach podpisanym nie będzie; lecz ma być przytym zupełnie umocowanym 1.) do załatwienia okoliczności na dniu 13. zaszłych, 2.) na obięcie kommendy nad armią *Niemiecką*, gdyby tego bieg rzeczy wymagał.

Dyrektoryat Wykonawczy poſtanowił, iż dzieła sztuki we *Włoszech* zebrane, przyięte będą w *Paryżu* z okazałą uroczyſtością; iż uczeni i artyści wszelkich nauk zaproszeni zoſtaną, ażeby przez ſwoie talenta przyłożyli ſię do przyozdobienia tey uroczyſtości, a miniſter intereſſow wewnętrznych ma podać urządzenie tey parady.

Wiadomość z Włoſkich gazet wyięta, o gwałtownym zamordowaniu Ob. *Jambon St. André*, konsula *Francuzkiego w Algierze*, odwołaną zoſtała urzędownie przez poſła Deia *Algierſkiego w Paryżu*. *Jambon St. André* nie znayduie ſię nawet w *Algierze*, lecz w *Smirnie*, iako konsul Rzpltey.

Donoszą z *Rzymu*. iż aresztowanie na rozkaz G. *St. Cyr* ośmiu officerow, którzy ſię poburzyli przeciwko G. *Maſſenie* i wyższemu ſztabowi, ſtało ſię przyczyną znacznego rozruchu. Zadne iednak pisma publiczne, a osobliwie gazety *Włoſkie*, nic o tym niewspominaią.

Donoszą naſtępuiącą wiadomość z *Havre*.— Kapitan *Muskein* pisze pod 27. Kwietnia, iż z ſwoiemi wielkiemi ſtatkami kanonierſkiemi przybył bez żadnego przypadku do *Hogue*. Iż Gubernator wysp St. *Marcou* witał go w przeiezdzie kilku wyſtrzelonemi bombami. Kapitan *Muſkein* gotuie ſię w lada dzień oddać mu tę grzeczność, oczekuie tylko na 16. ſwoich ſtatkow z *Courseulle*; w *Hogue* pomnożył ſwoią flottyllę 5. ſtatkami kanonierſkiemi i 8. batami przyſłanemi z *Cherbourg*.

Rozmaite w *Paryżu* iadowite pisma, są nader liczne. Dnia wczorayszego czytano z nich iedno pod tytułem: *Jak sobie poſtąpić należy, ażeby mieć Króla?* Rozmowa między *Maturin Bonace* i Doktorem *Rebus*. Treść iego: iż terroryzm ieſt ſtopniem do monarchii, chociaż dla wielu monarchiſtow otwiera mogiłę. Inne pismo zawiera rozmowę między żołnierzem i rzemieślnikiem. Jeden z obywatelow przeczytawszy ie rzekł: Znayduie ſię omyłka w rachunku; Nie iednego Króla chcą Jakubini, lecz chcą 10. tyſięcy Królow, którемi ſami zoſtać pragną.

Dyrektorzat zakazał dziennika pod tytułem. *le Cercle*. Oſkarzyciel publiczny powoła do sądu Autora i Drukarza tego pisma, iako pobudzaiącego do morderſtw. Naſtępuiący artykuł był do tego powodem: — Niedźwiedzie *Berneńſkie* wydały woynę Jakubinom *Paryzkim*. Mówią, iż ieden z tych Niedźwiedzi zaprowadzony do ogrodu szczepow, za uwolnieniem swoim z klatki podrożney, poznawszy iednego Jakubina, rzucił ſię na niego z wściekłością, i byłby go pożarł bez szybkiey przewodnika pomocy. Gdyby na każdą dekadę oddawano tym zwierzętom po kilkaset Jakubinow, byłoby to czynem ſprawiedliwości, któreyby ſobie można pozwolić dla ubłagania ofiar oddanych za ich panowania pod gilotynę. To ieſt moie życzenie, i niewątpię iżby go wſzyscy dobrzy obywatele dzielić nie mieli.

Jeden z dziennikow naszych donosi: iż Obywatel który wygrał w loteryi kwaterno, czyniące 150. tyſięcy liwrów, wkrótce umarł z radości. Zdaie ſię, iż ten człowiek znał cenę pieniędzy, lecz razem umiał ich dobrze użyć, gdyż w liczbie wspaniałych uczynkow, przez które ſię dał poznać, odtąd iak go fortuna ſwoiemi obsypała dary, procz wielu znacznych jałmużn, darował tyſiąc talarow kollektorowi u którego zapisał swoią ſtawkę, a iednemu z podupadłych obywatelow pożyczył 12. tyſięcy liwrów, niewymagaiąc za pierwszy rok prowizyi.

Wyliczaią tu naſtępuiącą ludność nowych Rzltych: *Francuzka* 33. millionow, *Helwecka* 1,600,000 *Ciſalpińſka* 3.300,000. *Batawſka* 1,900,000. *Liguryiſka* 600,000. *Rzymſka* 1,500,000. W ogule 6. tych nowych Rzpltych liczą 42. millionow mieszkańcow.

Na ſeſſyi Rady 500. dnia 6. Maja, Ob. *Dubois Dubay* zabrał głos dla donieſienia o podwoynych elekcyach departamentu *Sekwany i Oise*, gdy zaszło żądanie, ażeby czytano świeże Poselſtwo Dyrektoryatu w naſtępuiącey osnowie.

Wezwaliście Dyrektoryat, ażeby wam donioſł o okolicznościach, które towarzyszyły elekcyom roku 6. i uwiadomił o przedſięwzięciach burzycielow opanować ie chcących. Pospiesza więc dogodzić waszym życzeniom.

W tym mieyscu Dyrektoryat przypomina użyte od nieprzyiacioł wolności fortele, po oddaleniu ſię zgromadzenia konſtytucyinego, dla zachowania swoich wpływow do elekcyow, a przez nie powrócenia nas pod jarzmo niewoli. Wprowadzali do zgromadzenia prawodawczego ſtronnikow roializmu; wtrącali w to zgromadzenie ludzi sprawiedliwie obrzydzonych, którzy żelaznym berłem uciſkali *Francyą*. W roku 4. i 5. nayiawnieysi rojaliści natłoczyli ſię do ciała prawodawczego i adminiſtracyow. A tak ich poſtępowanie zawsze ieſt iednakowe, czyli idą za *Robespierem*, czyli za *Paſtoretem* i *Vaublanc*, czyli za *Pichegru* i *Villotem*.

W momencie gdy Rzplta wewnętrznych pokonywa nieprzyiacioł, widzi ſię w potrzebie obrony przeciwko używanym na iey oſłabienie i zniszczenie intrygom. Nic pewnieyszego iak ta rozległa konspiracya, którey knowanie wasza mądrość przeczuła, i względem którey żądaliście opisania Dyrektoryatu. Tak ieſt, znaydował ſię i znayduie ſię ieszcze spisek anarchiczny, niemniey niebespieczny od tego, który ście 18. *fructidora* zniszczyli. Dopiero na zgromadzeniach elektoralnych ſkutki iego okazać ſię miały.

Pod imieniem anarchiſtow Dyrektoryat uważa ludzi krwią i łupieſtwem okrytych, ogłaszaiących powszechną szczęśliwość, ażeby ſię wzbogacili upadkiem wszyſtkich; mówiących o wolności ażeby ſię zrobić despotami; zdolnych przeymować wſzyſtkie podłości i wſzyſtkie zbrodnie; wzdychaiących za dawną władzą, tych nakoniec ludzi, którzy 8. *Termidora* byli agentami *Robespiera*, i zaymowali mieysca w całey Rzpltey; którzy od 9. *Termidora* celowali we wszyſtkich poruszeniach; którzy byli wiernkami *Babeuſa*, i konspiratorami pod *Grenelle*. Ci są spiſkowi, których wam Dyrektoryat wſkazuie; mądrość wasza potrafi im zagrodzić przyſtępu do ciała prawodawczego.

W dalszym ciągu Dyrektoryat opisuie poſtępki spikowych od 18. *Fructidora*. Przed tą epoką Dyrektoryat miał sobie za powinność dla ożywienia ducha publicznego dozwolić klubow konſtytucyinych. Spiſkowi zrobili z nich warsztaty zbrodni. Liczne aſſocyacye porozumiewały ſię z sobą; rozeſłano wszędzie kommiſſarzow, dla rozpościerania zdań buntowniczych. *Strazburg*, *Wezoul*, *Metz*, *Marsylia*, *Bordeaux*, *Perigueux* etc. etc, widziały wśrzod ſiebie formuiące ſię koło konſtytucyine. Te wszyſtkie gałęzie trzymały ſię swoiego pnia który był w *Paryżu*. W klubach na ulicy *Bacq* i S. Antoniego ſkładali swoie obrady, dyktowali rozkazy, które wszędzie z troſkliwą dokładnością były wykonywane.

Dyrektoryat nakazuie ich zamknięcie, natychmiaſt formuią ſię inne, zapalaiące dzienniki rozdymaią, pożar niezgody i robi ſię powszechny nieład.— Poſłano z *Paryża* do *Awenionu* 3000. exemplarzow konſtytucyi 93. roku. W *Marsylii*, *Bordeanx* etc, głośno wołano, iż przyszedł moment oswobodzenia ſię od pięciu, i od rad obydwoch.

Pod takim to przewodnictwem odprawiały ſię zgromadzenia pierwiaſtkowe. Wszędzie burzyciele popełniali gwałty; opanowali ſiłą kancellarye; zabraniali znaydować ſię na sessyach Obywatelom zrzucaiącym z ſiebie iarzmo, które na nich wtłoczyć uſiłowali. Tam przewodzili na elekcyach zbiegli przed rekwizycyą ludzie; gdzie indziey odrzucano nabywaiących narodowe dobra. W wielu mieyscach, iako to w *Correze*, Proklamacye Dyrektoryatu były podarte i nogami zdeptane. W *wyżſzych Alpach* człowiek ieden będący za *Robeſpiera* nayzapamiętalſzym agentem terroryzmu, i który pod *Camille Jourdan*, był naygorliwszym apoſtołem fanatyzmu, ten człowiek grał naywiększą rolę na elekcyach.

W *Paryżu* pod oczami Ciała Prawodawczego i rządu, z iakąż zuchwałością niepoſtępowali sobie burzyciele na zgromadzeniach pierwiaſtkowych, z których ieden z waszych kollegow zbity i poszarpany, wypędzonym zoſtał. Przy takim wpływie odprawiły ſię wszyſtkie nominacye elektorow. Niewidzianoż w ich liczbie iednego o zabicie 32. osob przekonanego? W dziewiątey kancellaryi pierwszego okręgu, pewny członek doradzał ażeby wydrzeć serce iednemu Obywatelowi którego wymieniał pod nazwiſkiem *Szuana*, i sam ſię tego podeymował dzieła.

Dyrektoryat nie będzie ſię nad temi wſzyſtkiemi okolicznościami rozwodził, są one iasno wyſtawione w przyłączonych do tego poselſtwa pismach. Po wielu departamentach wszyſtkie prawem uſtanowione zgwałcono zwyczaie, a po ich obaleniu rojalizm i anarchia z odkrytym poſtępowały czołem. — Te są ſłabe wyobrażenia tego wſzyſtkiego, co ſię działo na zgromadzeniach elektoralnych, znaydziecie ie tu wſzyſtkie wyszczegulnione. Okazuie ſię z tego, iż rozległa konspiracya była knowaną przeciwko konſtytucyi roku 3. i dla tego ſię tylko całkowicie nieudała, iż Dyrektoryat częściami iey osnowę zrywał. Celem ſpiſkowych było obalenie obydwóch Rad i Dyrektoryatu, a wprowadzenie w łono ciała prawodawczego ludzi zdatnych do uſkutecznienia tego niegodziwego zamiaru. — Wielkość śrzodkow które przedſiewzieliście d. 18. *fructidor*, ieſt pewną wrożbą, iż w mieſiącu *Floreal* równie ſkutecznych użyiecie sposobów. Czas ieſt ażeby tak roialiści iako i anarchiści doświadczyli nieubłaganey surowości prawa, gdyż Dyrektoryat uważał, iż rojalizm opanował niektóre elekcye etc. Żądano wydrukowania i rozdania po ſześć exemplarzy. — *Uchwalono*. — Wyznaczona potym zoſtała Kommiſſya z 5. członkow, która rapport względem tego poselſtwa ma podać wraz z śrzodkami ſkutecznemi w tey tak ważney okoliczności. — Rada 500. iuż wiele wyborow ſkaſſowała, a na ich mieysce republikanckie utrzymała. Zgoła powszechną ieſt wolą niewpuszczać do ciała prawodawczego ani rojaliſtow, ani burzycielow.

Zdaie ſię: iż wyprawa przeciw *Anglij* na pewny czas ieſt odłożoną, wielu mniema, iż część flotty *Tulońſkiey* na morze czarne ieſt przeznaczoną.

z Strazburga dnia 5. Maja.

Dnia wczorayszego przybył tu G. *Bernadotte*, który iednak nie długo ma tu zabawić. — Trzeci batalion 3ciey puł brygady, przechodził dziś przez to miaſto do *Szwaycaryi*. Nasz garnizon ma być wzmocniony iednym batalionem 99tey pułbrygady. Dywizya G. *Ambert* wkrótce ma przybyć do naszego Departamentu. Mowią, iż mieszkańcy *Kehl* odebrali rozkaz od tuteyszego Generała kommenderuiącego, ażeby ſię z budową ſwoich domow wſtrzymali.

Od granic Auſtryackich dnia 6. Maja.

Pomimo wszelkich nadziei pokoiu, formuią w państwie naszym 3. regimenta infanteryi *Węgierſkiey*, nowy regiment dragonii i dwa huzarow i ułanow, dopełniaią także 5. regimentow *Wallońſkich*, co wszyſtko 30,000 woyſka liniowego wynoſić będzie. Po czym cała potęga *Auſtryacka* doydzie do 400,000. ludzi, nierachuiąc w to milicyow *Kroackich*, *włoſkich*, i *ſiedmiogrodzkich* 70 000 głow ſkładaiących. Wszyſtkie te uzbraiania okazuią, gotowość na wszelki przypadek, gdyby Dyrektoryat *Francuzki* coraz zbyteczne swoie żądania pomnażał.— Mowią iż arcy-xiąże *Karol* z Generałem *Mack* ma mieć kommendę nad *Renem*, xiąże *de Fürſtemberg* w *Tyrolu*, a Generał *Devins* we *Włoſzech*. Wſzakże miniſterium nasze spodziewa ſię, iż *Francuzi* nie zapomną zapewne tych ofiar które *Auſtrya* i *Rzesza* dla otrzymania pokoiu z ſiebie uczyniły, i zdaie ſię iż wszyſtkie te przygotowania są tylko poczynione, aby *Francuzi* nie chcieli całych *Włoch* republikanizować, a w kolei kraie *niemieckie* na prawym brzegu *Renu*.— Słychać iż rząd zamyśla wyſłać poſła pełnomocnego nie tylko do *Drezna* i *Berlina*, ale nawet do *Kopenhagi Sztokolmu* etc. w ważnych bardzo okolicznościach.— Zegarek który od Dyrektoryatu *Francuzkiego* w prezencie hrabia de *Cobenzl* otrzymał, ieſt wartości 100,000 liwrow.— Szpada dla Generała *Buonaparte* rownegoż będzie szacunku.

Woyſka które z *Czech* częścią ku granicom, częścią do kraiow *Rzeszy* wyruszyły, ſkładaią ſię z 6. regimentow pod kommendą xiażęcia de *Fürſtenberg* z dwoch, pod kommendą Feldmarszałka *Colloredo*, a z trzech pod feldmarſzałkiem *Kospoth*.— Regimenta z *Morawii* i korpusa odwodowe w wewnętrzney *Auſtryi* wyruszaią ku granicom *Włoſkim i Szwaycarſkim*. Węgierſkie pułki ściągaią także nad granice. Milicye nie tylko w *Czechach* ale w innych częściach kraiow cesarſkich maią bydź urządzone, a liſty z *Saxonii* donoszą iż i tam równie mocne milicye formowane bydź maią, z ludzi poczęści dawniey w boiu używanych.— Wszyſtkie twierdze nadgraniczne *Tyrolu* znacznie są załogami powiększone.— Genarał *Mack* obieżdża teraz kraie cesarſkie we *Włoszech* zkąd ma do *Renu* powrocić.

Chodzi tu naſtępuiący plan mocarſtw koalicyinych w przypadku gdyby woyna znowu rozpocząć ſię miała, którey iednak nie można podać za prawdziwy. Maią bydź trzy głowne armie uformowane, *Niemiecka*, *Włoſka i Szwaycarſka*. *Niemiecka* ſkładać ſię będzie z *Hollenderſkiey* iako prawego ſkrzydła, niższego *Renu* iako śrzodka, i wyżſzego *Renu* iako lewego ſkrzydła. Całkowita summa potęgi lądowey koalicyiney wynoſi podług tego planu 650,000. ludzi. Flotty także połączone z ſiłą morſką *Angielską* blokować maią porty *Francuzkie* i uſkutecznić wylądowanie w *Vendée*. etc.

z Ratyzbony dnia 5. Maja.

Mówią iż kuryer *Roſſyiſki* przybył do *Munich* z depeszami od Imperatora *Roſſyiſkiego* do Elektora adreſſowanemi, i że po kilko-godzinney nad ich snową konferencyi Elektora wraz z Xiążętami *dwoch Moſtow* i *Birkenfeld*, kuryer nazad do *Petersburga* odeſłanym zoſtał.

z Roſtad dnia 7. Maja.

G. *Bernadotte* powrocił dnia wczorayszego z z *Strazburga*, oczekiwać tu będzie na oſtateczne Dyrektoryatu rozkazy. OOb. *Treilhard i Bonnier* dnia wczorayszego znaydowali ſię na obiedzie w *Baden*.

Przyspieszenie noty *Francuzkiey* winniśmy hrabiemu de *Metternich*, który uſkarżał ſię przez sekretarza swego u legacyi *Francuzkiey* o długą przewłokę, na co taż odpowiedź dała, iż roztrząsanie 18. artykułow wiele czasu wymagało, i że ta tylko przyczyna iedynie opoźniła odpowiedź. Jakoż nazaiutrz nota oddaną była.

Donoszą z *Wiednia*, iż zaraz po wyieździe G. *Bernadotte*, Cesarz złożył nadzwyczayną Radę ſtanu, na którey znaydowali ſię wszyscy miniſtrowie zagranicznych mocarſtw, i że w ich obecności miniſtrowie Cesarscy złożyli pisma usprawiedliwiaiące ſwoie poſtępowanie w dniu 13. kwietnia, że wszyscy miniſtrowie zagraniczni uznali i podpisali, iż im nie można przypisać tego przypadku; owszem Cesarz Jmć i iego miniſtrowie poſtąpili ſobie w tey okoliczności z naywiększą mądrością i roztropnością. Opisanie tego aktu poſłane było przez kuryerow do wszyſtkich gabinetow zagranicznych.

W oſtatniey nocie miniſtrow *Francuzkich* procz zburzenia fortecy *Ereubreiſteinu* i zatrzymania *Kehl*, deputacya znayduie wiele trudności w odſtąpieniu wysp wszyſtkich na *Renie* będących. Artykuł względem oddzielnych pretensyow, których Rzplta ma ſię domagać od innych kraiow, zdaie ſię ściągać do *Palatinatu* i cyrkułu *Szwabſkiego*.— Temi dniami przybył tu kuryer *Hannowerſki*.— Przyiechał także dziewięcioletni ſyn nieszczęśliwego panuiącego xiążęcia *Niemiec: Salm Koburg*, który przed 4 laty w *Paryżu* gilotynowanym zoſtał. Powrócił teraz z *Paryża* wraz z ſwoią ciotką xiężną *Hohenzollern Siegmaringen*. Tuteyſi miniſtrowie *Francuzcy* oddali młodemu xiążęciu wizytę.— Przez *Monachium do Wiednia* przeieżdżał kuryer. który miał wieść z ſobą wiadomość, iż Dyrektoryat bynaymniey nie zamyśla nowey z *Auſtryą* rozpoczynać woyny, i że na mieyscu G. *Bernadotte* innego do *Wiednia* wyszle poſła, z tym iednak warunkiem, aby wszelka ſatysfakcya za żadaną obelgę troykolorowey chorągwi i pałacowi ambaſſadora uczynioną była.— Agent *Batawſki* Ob. *Buch* zaprzecza w publicznym pismie, iakoby miał naznaczyć dzień nowego przymierza zawartego między pierwszemi mocarſtwami *Niemieckiemi*.

Kamera *Weclarſka* pod d. 24. Kwietnia przyſłała notę do deputacyi Rzeszy, w którey donosząc o nowym wkroczeniu armii *Francuzkiey* na prawy brzeg *Renu*, prosi aby mogło być zanieſione żądanie do legacyi *Francuzkiey* o zupełną ewakuacyą woyſka z *Wetzlar*. „Nasze ſkargi, mowi ta nota, pomimo otrzymanego zapewnienia, są zawsze też same, równie iak troſkliwość względem przyszłości. Bez wątpienia będziemy znoſić znaczny kwaterunek, albo ieszcze uciążliwsze ſkutki, iezeli głowna kwatera *Francuzka* zupełnie na tę ſtronę przeydzie. W naszym domu zgromadzenia, w którym większa część archiwow była zachowana, ſala audyencyonalna przeznaczona ieſt na szkołę fechtowania dla garnizonu, żądano odemknięcia drugich sal, dla użycia ich do tańcow. Otworzono nawet gwałtem te izby, w których archiwum było zachowane, a papiery z niego częścią rozrzucone, częścią zatracone zoſtały. Okazały ſię nawet takie przypadki, iż nam czyniono propozycye przeciwne prawom i porządkowi, które tylko naszemi przełozeniami odwróciliśmy." Kamera wspomniona podała podobnąż notę legacyi *Francuzkiey*, i liſt w teyże ſamey materyi przeſłała Ob. *Scherer* miniſtrowi woiennemu do *Paryża*.

z Frankfortu dnia 5. Maja.

W okolicach *Duſſeldorf* zgromadza ſię także wiele woyſka *Francuzkiego*. Mówią, iż wyprawa przeciw *Anglij* będzie odłożona, dopoki pokoy z *Rzeſzą* ukończonym nie zoſtanie. Woyſka Cesarſkie w *Bawaryi* rozciągaią ſię nad rzeką *Iller* między *Ulm* i *Memmingen*.

z Erlangen dnia 5. Maja.

Podług nayświeższych liſtow z *Pragi*, armia Cesarſka w *Czechach* wyruszyła w okolicę *Egry*. Tymczasem magazyny Cesarſkie w *Würzburg*, *Carlſtad* i *Schweinfurt* publicznie są ſprzedawane. — Znaioma hrabini *de Genlis* na własną prożbę odprawienia podróży do *Berlina*, otrzymała w podchlebnych wyrazach pozwolenie w tey mierze Królewſkie.

z Brünn dnia 12. Maja.

Ali-Adze Orſowy na ſwoich uzbroionych łodziach powiodło ſię ſtoczyć bitwę z łodziami *Baſmana Oglu*, zatopił iedną, a dwie zaiął w niewolę, ſam iednak rannym zoſtał. Basza *Belgradu* dał mu za to w nadgrodę pewne grunta 18.000. zł: wartuiące. Podług innych wiadomości, kommendant łodzi *Basmana Oglu* miał potym ſiłę zebrać i *Ali Agę* pogromić.

z Newyork dnia 23. Marca.

Zawczoray w izbie reprezentantow przeczytane zoſtało naſtępuiące poselſtwo Prezydenta Stanow ziednoczonych, oznaymuiące nieuchronną woynę z *Francyą*: — *Mci Panowie z Senatu i niższey izby*. Depesze od nadzwyczaynego poſła ſtanow ziednoczonych przy Rzpltey *Francuzkiey*, o których w poselſtwie na d. 5. ieſt wzmianka, są należycie rozważone. Jle z iedney ſtrony znayduię uspokoienia w tym, iż wam donieść mogę, że ſtarania wasze względem załagodzenia niesnasek między dwoma narodami były rzetelne i niezmordowane, tyle z drugiey ſtrony ſądzę być moim obowiązkiem, oświadczyć wam, iż żadney nie mam nadziei, aby zamiary wasze mogły otrzymać takie warunki, któreby były zgodne z bespieczeńſtwem, honorem i iſtotnym intereſſem narodu. Ten wypadek nie może być (ktokolwiek sprawiedliwie chce sądzić) przypisanym niedoſtatkowi umiarkowania, albo wſtrętowi do pokoiu. W przekonaniu, iż to było moim obowiązkiem, równie iak życzeniem waszym i całego ludu, unikania ile możności wmięszania ſię do niesnasek *Europy*, nadane było poſłowi naszemu do *Paryża* pełnomocnictwo z otwartą i ſkłonną do pokoiu polityką, równie iak z tym wysokim zaufaniem, na iakie patryotyzm i rzetelność mężow którym ta negocyacya powierzoną była, zaſługiwały. Po dokładnym przeyrzeniu całey tey rzeczy, i oświeceniu które w tey mierze odebrałem, nic nie mogę odkryć takiego, coby szczęśliwy nam ſkutek zapewnić, lub przyspieszyć mogło, a coby było w tey mierze przezemnie opuszczonym. Nic także niezaniedbałem, czego użyć nam będzie może potrzeba, ſtosownie do prawideł, za które kray nasz z niebespieczeńſtwem walczył, a które zasadą są na-

szey narodowey samowładności. W takowym położeniu, przymuszony iestem powtorzyć wam niedawno uczynione przezemnie wezwanie, do przedsięwzięcia środkow szybkich i zgodnych, o ktore żrzodła bogactw kraiu naszego zdaią się prosić, dla osłonienia obywatelow naszych handlem bawiących się, dla obronienia wszystkich części kraiow wystawionych na niebespieczeństwa, napełnienia arsenałow, założenia ludwisarniow i rękodzieł woiennych, urządzenia przychodow kraiowych w celu zaspokoienia nadzwyczaynych wydatkow, i zasłonienia szkod w handlu naszym ponieść się mogących. We wszystkich waszych postępkach należy wam okazać tę gorliwość, czynność, i zgodność w bronieniu praw narodowych, ktoreby niebespieczeństwu iakim zagrożeni iesteśmy, odpowiadać mogły.— *Dnia* 19. *Marca* 1798. *roku.*

JOHN ADAMS.

z Hagi dnia 8. *Maja.*

Po przyięciu konstytucyi zgromadzenie konstytucyine z d. 4. na 5. w nocy zostało rozpuszczone, i przemieniło się w ciało prawodawcze Rzpltey *Batawskiey*. Wprzod ieszcze uchwalono iż dwie z trzech części ciała prawodawczego składać się będą z członkow zgromadzenia konstytucyinego. Obie rady pierwszą sessyą wspolnie zasiadły, potym iednak rozłączyły się. Pierwsza rada pozostała na swoim mieyscu, druga zaś przeniosła się do sali administracyi prowincyonalney *Hollenderskiey*. Reprezentant *Okerse* Prezydentem pierwszey rady, a *Bosch* Prezydentem drugiey, obrani zostali. Sessye o 3. godzinie zrana zakończyły się.— Gazeta *Leydeyska* została zakazana.

Od granic Szwaycaryi dnia 4. *Maja.*

Wszystkie dalsze wiadomości potwierdzaią to cośmy dawniey donieśli, i dodaią znakomite pochwały męstwa milicyi małych kantonow, przeciwko bitney i przywykłey do zwycięstw armii. W potyczce pod *Rapperswyl* do połnocy trwaiącey, *Francuzi* byli wstrzymani i dopiero za pomocą przybyłych z *Zurich* grenadyerow, dali odpor *Szwaycarom:*

Raport urzędowy z głowney kwatery w *Zurich* pod d. 13. *Floreal* (2. Maja) zawiera w treści: — „Dnia 7. (26.) woyska nasze weszły bez żadnego odporu do *Zurich*, lecz przy *Haglingen* oddział infanteryi i kawaleryi doświadczył oporu; Nieprzyiaciele śmieli go nawet attakować, ale lubo liczniejsi, wkrotce pobitemi zostali. D. 10. (29.) Generał *Jordy* opanował klasztor *Muri*, gdzie znalazł 20. armat ukrytych przez insurgentow; tegoż dnia wszedł do *Zug*, rozbroił 3000. ludzi i odesłał ich do domow. Zabrał 12. armat, tyleż chorągwi, i 6000. karabinow. Dnia 11. (30.) wypędziliśmy z *Lucerny* strzelcow kantonow *Underwald* i *Schwitz*, i z innych ważnych stanowisk. Dnia 12. (1. Maja) wzięliśmy małe miasto *Rapperswyl*, stoczyliśmy tam wiele potyczek, w ktorych nieprzyiaciel rowney doświadczył straty. Tegoż czasu uderzyliśmy na insurgentow przy *Richterswel*, bronili się uporczywie, lecz ustąpić musieli z stratą 300. ludzi. Jutro idziemy przeciw *Einsiedlen*. — Przybyli do mnie deputowani z *Glaris*, prosząc o zawieszenie broni na 50. godzin, ażeby mogli nakłonić lud do przyięcia konstytucyi.

Daley znayduią się wyszczegulnienia innych bitew niemniey dla *Francuzow* pomyślnych, nowe ich zdobycze, progressa i odezwy buntowniczych kantonow z ofiarowaniem swoiey powolności etc:— List z *Zurich* donosi o kapitulacyi *Francuzow* z woyskiem małych kantonow. — Lecz w całym tym liście, to tylko okazuie się być rzeczą pewną, iż iuż ustały kroki nieprzyiacielskie, i że przystąpiono do zgodnych środkow poprzedzaiących zwyczaynie ostateczne układy. Co zaś do wymienionych warunkow, te są nadto przeciwne dotąd zachowywaney przez *Francuzow* polityce, ażeby im dać iakążkolwiek wiarę.

z Koblentz dnia 5. *Maja.*

Od dnia dzisieyszego przeprawa ztąd do *Thal*, ktora ieszcze była dla prywatnych osob wolna, zostanie zupełnie zamknięta. Nikt nie będzie mogł dostąpić, ani się oddalić z *Ehrenbreitsteinu*. Obłężenie tym będzie ostrzeysze, iż *Francuzi* zagrodzili wielką drogę z *Pfaffendorff* przez linią obsadzoną palissadami. Ta linia zaczyna się u *Renu*, i rozciąga się aż do końca gory. Zatrudniaią się teraz kopaniem rownoległego rowu, ktory napełniony będzie wodą.

z Rzymu dnia 20. *Kwietnia.*

Cztery prassy Drukarskie należące dawniey do tuteyszey *propagandy* w celu rozszerzania religii katolickiey między niewiernemi, posłane są teraz do *Corsu*. Wszyscy stolarze tuteyszey stolicy zaprzątaią się wygotowaniem skrzyń, do zapakowania szacownych sztuk malarstwa i rzeźby przedawanych przez publiczną aukcyą, dla przetransportowania ich za granicę. Między temi osobliwościami znayduie się kolossalny posąg *Antynousa.*— W tuteyszym kościele *St Maria Maggiore* kapucyn ieden po skończonym kazaniu przypomniał dobroczynności ludu Piusa VI.

Od granic Włoskich d. 25. *Kwietnia.*

Podług listow z *Turynu* pod d. 23. rewolucya w *Piemoncie* coraz się bardziey rozszerza. Insurgenci wprawdzie cofneli się z *Novarese i Lago Maggiore*, ścigani potym pod *Intra* i rozproszeni, udali się częścią do *Canobbio* na territorium *Szwaycarskie*, częścią do kraiow *Cisalpińskich*. Lecz druga część zbroynych insurgentow utrzymuie się w prowincyi *Beilla* na granicy *Genueńskiey*. Okolice *Taggiolo*, *Ovada*, *Rocca Grimalda*, *Barosio*, są w insurrekcyi, w wielu stoczonych potyczkach osobliwie pod *Siravalle* mieli zupełną przewagę nad woyskami Krolewskiemi. Z drugiey strony prowincya *Pinerolo*, i okolica *Lucerna* zaiętą także przez insurgentow została, i woyska Krolewskie z tamtąd wypędzono.— Krol *Sardyński* oświadczył w *Genui*, iż teraźnieysze okoliczności przymuszaią go do wysłania na granicę Rzpltey *Liguryiskiey* mocne oddziały woyska, dla uśmierzenia powstaiących tam rozruchow, ale nie w żadnym nieprzyiaznym zamiarze przeciw Rzeczypospolitey. Dyrektoryat *Liguryiski* oświadczył, iż do rozruchow wspomnionych bynaymniey nie należy, dla bespieczeństwa iednak Rzpltey przymuszony iest rownie granice iey zasłonić. Jakoż znaczny oddział woyska wraz z posiłkowemi regimentami *Francuzkiemi* iuż iest w marszu ku granicy.

Polityczny stan interessow *Europeyskich* uderza w oczy nie iednego. Ludzie także woyskowi uważaią, iż Krol *Sardyński* bez fortec, sposobow i polityczney siły, przymuszony do ulegania otaczaiącym siebie Rzpltym, nie może im dać tego znaczenia, ktore od wieku czyniło ich znakomitemi w koalicyach. Teraz przywiedzeni do stanu błąkaiącey się policyiney milicyi; do ścigania złoczyńcow, wstrzymywania rozboiow, i przeszkadzania rozruchom, ktore wino, gra, i intrygi mogą w miastach zapalać.

OBWIESZCZENIA

Dobra następuiące w intendenturze Jeziorka sytuowane, iako to: 1.) Klucz Jeziorka składaiący się z folwarku i wsi tegoż nazwiska, tudzież wsiow Weyście i Lipnica. — 2.) Klucz Karnkow złożony z dobr Karnkowa i wsiow Wyiście i Rożyce. — 3.) Skowroda łącząc w to wieś Kraśnice i małe Duplice. — 4.) Folwark Strzelcow. — 5.) Klucz Zduny, łącząc w to wieś Domaniewice i Jakowice. 6.) Klucz Niedźwiada, łącznie z wsiami: Wielkie Duplice, Mostki, Niespasia, Szadłow i karczma Studia. — 7.) Folwark Złakow Kościelny. łącznie z wsią Netki. — 8.) Klucz Maurzyce, złożony z folwarku i wsi Maurzyce, tudzież wsiow Swące i Ottolice; niemniey w Intendenturze *Piaseczyńskiey* klucz Dąbrowka złożony z wsi i folwarku Dąbrowka; maią być publicznie więcey ofiaruiącemu w dzierżawę wypuszczone; a to na terminie dnia 31. tego miesiąca z rana o godzinie 8. i po południu o godzinie 3. w rezydencyi tuteyszych Kollegiow Krajowych na Kamerze J. K. Mci Woienno-Ekonomiczney. — Okoliczność takowa podaie się zatym do powszechney i szczegulney każdego wiadomości; a życzący sobie takowey dzierżawy, maią się stawić na dniu i mieyscu wyżey oznaczonym, i podać swe offerty do protokułu. — Dan w Warszawie dnia 16. Maja 1798. roku.

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Ze strony tuteyszey Kamery Krolewskiey Woienno-Ekonomiczney maią być, na dniu 31. Maia R. b. rano o godzinie 9. w tuteyszym Pałacu kollegiow Kraiowych w sali konferencyonalney Kamery, przez Kommissarza Ur. Coloeb Konsyliarza Woienno-Ekonomicznego: Dobra: Krolewskie ze wszystkiemi należytościami. Pod imieniem Starostwa — *Rawskiego*, *Chełmskiego*, *i Chruślińskiego* w ogule wzięte, poiedynczo osobom do tego sposobność maiącym, przez licytacyą w Dzierżawę wypyszczone i naywięcey daiącemu oddane, i z temi kontrakt zawarty. Dla czego donosi się o tym, Ządaiącym takowey Dzierżawy, aby się na termin wyznaczony stawić mogli i offertę swoią podali. w Warszawie d. 16. *Maia* 1798.

J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna Kamera.

Dobra klucza Komornikowskiego w Powiecie Błońskim położone, składaiące się: 1.) z Folwarku Komorniki; 2.) Duki; 3.) Przypki; 4.) z Kawałka gruntu folwarcznego przy wsi Grzędach; 5.) z dochodow miasta Tarczyna; 6.) Wsi Komorniki; 7.) Ruda; 8.) Z części wsi Kotoryce, do tegoż klucza należącey; 9.) Ze wsi Grzędy. 10) Woli Przypkowskiey; 11.) Duki; 12.) Przypki; maią być przed niżey podpisaną Kamerą J. K. Mci Woienną-Ekonomiczną na dniu 31. t. m. na lat trzy, to iest: od kwartału Trinitatis 1798. do tegoż czasu w roku 1801. ze wszelkiemi do nich należącemi, i w anszlagu opisanemi użytkami w arędę wypuszczone, i na powtorną wystawione licytacyą; wzywaią się zatym wszyscy ci, ktorzy maiąc za sobą pewność i dobre pryncypia gospodarskie, życzą sobie dzierżawy, aby się na wyżey wzmiankowanym terminie o godz: 10. zrana w rezydencyi Kamery J. K. Mci Woienno-Ekonomiczney stawili, i z offertą swoią oświadczyli się; z zapewnieniem, iż dobra te podług stosunku okoliczności wypuszczone im będę. — Dan w Warszawie dnia 18. Maja 1798. roku.

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Es sollen mehrere zum Theil jetzt schon ledig seyende, zum Theil mit Johannis d. j. ledig werdende Quartier und einzelne Stuben in dem vormaligen Sächsischen Palais, wie auch in denen dazu gehörigen Stuben und Hinter Gebäuden auf ein Jahr vermiettet werden; weshalb Mietulustige, da des Endes ein öffentlicher Biethungs-Termin auf den 30ten d m. anberaum worden ist; sich an diesem Tage des Morgens um acht Uhr auf der Kriegs und Domainen Cammer, einfinden, und ihr Geboth verlautbaren zu laszen, vorher aber die zu vermiethenden Wohnungen täglich in Augenschein nehmen Können; indem der in einem Pavillon beym Sächsischen Palais wohnende Hoff Baumeister Zugck nicht nur jeden Miethslustigen die Quartiere zeigen laszen sondern auch die allegemeine Bedingungen bekannt machen wird. Der Zuschlag geschiet ubrigens bey gehöriger Sicherstellung des offerirten Locarij, mit Vorbehalt höherer Genehmigung gleich nach beendigter licitation.—Warschau den 11ten May 1798.

Niektóre pomięszkania i oddzielne izby w bywszym pałacu Saskim, tudzież w officynach do niego należących i tylnych zabudowaniach, częścią iuż teraz prożne, częścią na S. Jan roku bieżącego przez Lokatorow wyprożnionemi być maiące, będą na rok w komorne wypuszczone; Gdy więc w tym celu publiczny termin licytacyi na dzień 30. tego miesiąca został oznaczonym: Zyczący sobie zatym naiąć takowe pomięszkania, maią się stawić tego dnia z rana o godzinie osmey na Kamerze Woienno-Ekonomiczney: i oświadczyć się względem offerty, wprzod zaś mieszkania maiące być wynaiętemi, mogą codziennie obeyrzeć; zalecono bowiem zostało Panu Zugck Architektowi w pierwszym pawilonie przy Pałacu Saskim mieszkaiącemu, aby nie tylko każdemu z życzących sobie takowego naymu, pomieszkania te prezentował, ale nadto onym ogólne do kontraktu obiawił warunki. Z resztą kto stawi zupełną i niewątpliwą pewność względem ofiarowaney przez siebie kwoty komornego, takowy zaraz po zakończonym dziele licytacyi do użycia wynaiętych przez siebie mieszkań przypuszczonym zostanie; zachowuiąc iednak potwierdzenie Aktu takowego przez wyższą Zwierzchność Kraiową. w Warszawie d. 11. Maia 1778.

J. K. Mci Pruss Południowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.

Podaie się do wiadomości, iż od S. Jana rokn teraźnieyszego rożne Sklepy i Pomieszkania do Ekonomii Miasta należące do naięcia są, iako to:— 1.) Pod ratuszem starego miasta rożne Sklepy.— 2.) W kamienicy przy nowo-mieyskiey bramie pod Nr. 161. całe drugie piętro i na dole duża szynkownia.— 3.) Cała kamienica przy nowo-mieyskiey bramie pod Nr. 164. będąca; niemniey i Sklep tamże.— 4.) W kamienicy przy nowo-mieyskiey bramie pod Nr. 169. będącey całe 1wsze piętro.— 5. W kamienicy na rynku starego miasta pod Nr. 179. będącey na 1wszym piętrze 5. pokoi z kuchnią i piwnicą; iako też i całe 2gie piętro z kuchnią i piwnicą.— Chcący takowe naiąć, mogą się każdego czasu względem ceny komornego w Ekonomii mieyskiey zainformować.

Gdy na trzecim terminie Licytacyinym dzierżawy Kempy Saskiey do miasta Warszawy należącey dostateczney summy nie ofiarowano; Podaie się zatym do wiadomości, iż do Licytacyi wspomnioney dzierżawy 4ty termin na dzień 26. Maja roku ter: z rana o godzinie 9tey na ratuszu staro-mieyskim wyznaczony został; na ktorym naywięcey ofiaruiący, dzierżawę wspomnioney Kempy za nastąpić maiącą aprobacyą kamery J. K. M. otrzymać ma; dodaie się i to, iż na namienionym trzecim terminie pewny konkurent za pierwsze 3. lata po 700, a za drugie 3. lata następuiącę po 800. Talerow rocznie ofiarował; od któtego to podania na czwartym terminie Licytacya zaczynać się będzie. Dan w Warszawie dnia 15. Maja.

Magistrat J. K. Mci M. Warszawy.

Piotrkow.— Krolewska Południowo-Pruska Regencya tuteysza, Domostwo do massy konkursu tuteyszego Zyda Lewka Izraela w Piotrkowie w mieście Zydowskim pod Nr. 48. pod Juryzdykcyą Justitz-Amtu Piotrkowskiego będące, na 238. Talar: 1. denar feń: 4 465. otaxowane pod licytacyą poddała, i terminy do Licytacyi na Regencyi tuteyszey przed Deputatem Referend: Faltz na dzień 16. Kwietnia, na dzień 19. Maja zawsze o godzinie 9. rano; termin zaś peremptoryczny na dzień 20. Czerwca wyznaczone, z tym warunkiem, iż na ostatnim terminie to Domostwo naywięcey daiącemu sprzedane zostanie, a na podaiącą poźniey wyższą cenę uważano nie będzie. Taxa tegoż Domostwa do Patentu Licytacyi przyłączona. Przy wyciśnieniu etc. Dnia 13go Lutego 1798.

Krolewsko-Południowo-Pruska Regencya.

DONIESIENIE.

Antoni *Kirkur* bywszy Pułkownik w woysku Polskim iuż przeszło od dwoch lat wyiechawszy z Warszawy żadney o sobie nie daie wiadomości; pozostała żona częścią z troskliwości o mężu, częścią dla interessow własnych widzi się być przymuszoną podać do publiczney wiadomości i upraszać, aby ktokolwiek o wzwyż wyrażoney osobie ma iaką wiadomość, raczył listownie donieść do P. Kryńskiego Kursora Konsystorza Warszawskiego na ulicy Jezuickiey Nro 72. za co pozostała żona dozgonną wdzięczność przyrzeka.

Kantor tey Gazety iest w Rynku Starego Miasta, w kamienicy JP. Eberta, *pod Nrem* 65. *na drugim piętrze.* — Exemplarz groszy 20.